

H. HARTZIEKENHUIS
MOL

Wat na overlijden?

WELKOM

BIJ HET
H. HARTZIEKENHUIS
MOL

INHOUD

Inleiding – **pagina 4**

Afscheid nemen en begroeting – **pagina 4**

Toediening van de laatste zorgen

Begroeting

Transfer naar het mortuarium

Praktische regelingen vlak na het overlijden – **pagina 5**

Verwittigen van de begrafenisondernemer

Aangifte van het overlijden

Schenking van het lichaam aan de wetenschap

Uitvaart regelen – **pagina 7**

Persoonlijke voorkeur van de overledene

Begraving

Crematie

Praktische regelingen na de uitvaart – **pagina 8**

Personen en instanties die ingelicht dienen te worden

Rouwverwerking – **pagina 10**

Referenties – **pagina 11**

Inleiding

Afscheid moeten nemen van een geliefde brengt vaak veel emoties met zich mee. Het is dan ook niet evident om in deze moeilijke periode nog een heel aantal praktische zaken te moeten regelen.

Aan de hand van deze brochure willen we u van informatie voorzien die u hierbij kan helpen.

Afscheid nemen en begroeting

Toediening van de laatste zorgen

Nadat het overlijden van uw familielid werd vastgesteld, zal u hiervan op de hoogte gebracht worden. Ook zal dan de laatste verzorging van het lichaam plaatsvinden, wat in de volksmond ook wel 'de lijktooi' genoemd wordt: de zorgverlener zal hem/haar wassen en verzorgen. Vervolgens wordt de overledene aangekleed en opgebaard. Mocht u bepaalde wensen hebben, dan kan u deze doorgeven aan de zorgverleners. Terwijl de laatste zorgen toegediend worden, krijgt u de kans om andere familieleden en naasten op de hoogte te brengen van het overlijden.

Begroeting

Terwijl de verpleging de overledene verzorgt en aankleedt, kan u samen met andere naasten in een aparte ruimte op de afdeling gaan zitten. Na de opbaring krijgt u de gelegenheid om de overledene te groeten. In de mate van het mogelijke proberen we rekening te houden met iedere levensbeschouwelijke overtuiging.

Transfer naar het mortuarium

Na het afscheid nemen zal de overledene overgebracht worden naar het mortuarium van het ziekenhuis. Groeten is op dat moment niet meer mogelijk. Hij/zij zal hier in het mortuarium verblijven totdat de begrafenisondernemer hem/haar hier komt ophalen.

Praktische regelingen vlak na het overlijden

Verwittigen van de begrafenisondernemer

Nadat u afscheid genomen heeft, zal men u vragen om de begrafenisondernemer te verwittigen. Welke begrafenisondernemer gekozen wordt, staat volledig vrij. Prijzen kunnen sterk verschillen. Het gebeurt vaker dat mensen een offerte opvragen alvorens ze hun keuze maken.

De begrafenisondernemer helpt u met een heel aantal praktische zaken: aangifte van het overlijden, regelen van administratieve formaliteiten, opstellen van een rouwbrief, regelen van de uitvaart,...

De overledene zal tot aan de uitvaart in het funerarium van de begrafenisondernemer verblijven. Tijdens deze periode is het opnieuw mogelijk om hem/haar nog een laatste groet te gaan brengen.

Aangifte van het overlijden

De begrafenisondernemer zal een afspraak met u maken om enkele documenten bij u thuis te komen ophalen:

- o de overlijdensakte, opgemaakt en ondertekend door de arts die het overlijden vaststelt
- o de identiteitskaart van de overledene
- o indien hij/zij gehuwd of weduwe/weduwenaar was: het trouwboekje
- o indien hij/zij niet gehuwd was: het trouwboekje van de ouders
- o zijn/haar rijbewijs
- o zijn/haar eventuele wilsbeschikking met betrekking tot de teraardebestelling (dit zijn wensen rond begrafenis/crematie die uw dierbare voordien genoteerd heeft)

De begrafenisondernemer zal met deze documenten naar het stadhuis/gemeentehuis gaan voor de aangifte van het overlijden. Op basis van deze aangifte maakt de gemeente een uittreksel van de overlijdensakte op. U hebt hiervan meerdere kopies nodig om bepaalde instanties in te lichten (zie verder).

In geval er een crematie zal plaatsvinden zijn er vaak enkele extra documenten vereist:

- o het medisch attest, opgemaakt door de behandelend arts
- o een attest 'aanvraag tot crematie'
- o een attest van de arts aangesteld door het gemeentebestuur
- o een eventueel verzoek aan de gemeente om de assen op een andere plaats te bewaren/uitstrooien dan bij wet voorzien is

Schenking van het lichaam aan de wetenschap

Sommige mensen hebben de wens om hun lichaam na het overlijden aan een universiteit naar keuze te schenken voor wetenschappelijk onderzoek. Zij die dit wensen, hebben hier vaak de meeste praktische regelingen reeds zelf voor getroffen. Na het overlijden dient er zo snel mogelijk telefonisch contact opgenomen te worden met de betreffende universiteit. Het lichaam dient immers binnen 48u naar daar getransfereerd te worden. Afspraken hierrond kunnen per universiteit verschillen.

De duur van het wetenschappelijk onderzoek is onbepaald. Het kan enkele weken maar ook soms enkele jaren in beslag nemen. Nadien wordt het lichaam terug vrijgegeven door de universiteit en wordt de overledene begraven/gecremeerd. U spreekt best op voorhand af of u hier al dan niet van op de hoogte gebracht wil worden.

Uitvaart regelen

Persoonlijke voorkeur van de overledene

Sommige mensen schrijven tijdens hun ziekteproces neer welke wensen ze hebben met betrekking tot hun uitvaart, bijvoorbeeld welke dienst/ceremonie zij wensen en of ze voor een begrafenis of crematie kiezen. Soms zijn er zelfs concrete instructies opgesteld voor het regelen van de uitvaartdienst (bepaalde teksten, bepaalde liedjes, de foto van het gedachteprentje,...). Als deze wensen op papier neergeschreven staan, dienen ze ook vervuld te worden. Soms gebeurt het ook dat mensen zelf op voorhand al een begrafenisondernemer kiezen met wie ze enkele voorbereidingen treffen.

Begraving

Meestal wordt de overledene begraven in de gemeente waar hij/zij woonde. Uitzonderingen hierop kunnen aangevraagd worden bij de gemeente. Deze aanvraag kan goedgekeurd of geweigerd worden, of men kan extra voorwaarden stellen.

Crematie

In geval van een crematie zijn er verschillende mogelijkheden voor het bewaren of uitstrooien van de assen. Wat het bewaren van assen betreft, kan de urne op de begraafplaats begraven worden of in een columbarium gezet worden. Ook bestaat de mogelijkheid om de assen naar het buitenland over te brengen. Wat het uitstrooien van assen betreft, kan dit op een strooiweide van een begraafplaats of op zee (in België).

Voor het uitstrooien of bewaren van assen op andere plaatsen dient er schriftelijk toestemming gevraagd te worden via een aanvraagformulier dat ingediend wordt bij de gemeente.

Verzekering

Mogelijk heeft de overledene voor zijn/haar overlijden een uitvaartverzekering of een verzekering voor de begrafenis kosten afgesloten.

Praktische regelingen na de uitvaart

Personen en instanties die ingelicht dienen te worden

Vaak is het nodig dat bepaalde personen en instanties op de hoogte gebracht worden van het overlijden. Zij kunnen u vragen om hen een kopie van de overlijdensakte te bezorgen.

Personen/instanties die u mogelijks dient te verwittigen zijn:

- de bank:
 - rekeningen zullen geblokkeerd worden – maak een afspraak met een medewerker van de bank voor meer info
- werkgever van de overledene of de instelling die een uitkering uitbetaalde:
 - deze zullen alle verschuldigde lonen en premies en dergelijke uitbetalen
- het ziekenfonds:
 - uw hoedanigheid van verzekerde wordt mogelijk aangepast en in bepaalde gevallen zal het ziekenfonds ook een deel van de begrafenis kosten vergoeden
- de vakbond:
 - soms keren vakbonden een bedrag uit na overlijden
- de DIV (Directie voor Inschrijving van Voertuigen)
 - de nummerplaat van de auto dient ingeleverd te worden ofwel op een andere naam gezet te worden
- de verzekeringsmaatschappijen:
 - sommige polissen moeten aangepast of afgesloten worden – het kan ook zijn dat de partner een bedrag uitbetaald krijgt (bijv. bij levensverzekering, schuldsaldoverzekering, ...)
- de notaris:
 - voor regelingen met betrekking tot erfenis en nalatenschap – 1^e gesprek is altijd gratis – meer info vindt u op www.notaris.be/erven-schenken
- nutsvoorzieningen:
 - gas, elektriciteit, water, telefoon
- abonnementen:
 - gsm, krant, weekbladen,..
- de eigen werkgever:
 - bepaalde familieleden hebben recht op sociaal verlof

In een aantal specifieke situaties kan het ook nuttig zijn onderstaande personen of instanties te verwittigen:

- de boekhouder (als overledene zelfstandige was)
- de huisbaas (als overledene een woning huurde)
- verenigingen waartoe de overledene behoorde
- directie-generaal Personen met een handicap (indien de overledene uitkeringsgerechtigde was, een speciale parkeerkaart had,...)
- postkantoor (als de overledene alleen woonde en het adres voor nog toekomende post veranderd dient te worden)
- de dienst Kinderbijslag (onderzoek naar recht op verhoogde kinderbijslag na overlijden)
- vrederechter (wordt verwittigd door ambtenaar van de burgerlijke stand, in geval dat er minderjarige kinderen alleen achterblijven na het overlijden)

De dienst Pensioenen wordt automatisch door het gemeentebestuur verwittigd na aangifte van het overlijden.

Rouwverwerking

Rouwen vergt tijd en energie. Het overlijden van een geliefde brengt immers vaak een veelheid aan emoties met zich mee. Het is echter ook mogelijk dat u zich leeg en verdoofd voelt en het moeilijk te vatten is dat uw geliefde net overleden is. Het ervaren van veel (of net geen) gevoelens en emoties is dan ook normaal na een dergelijke ingrijpende gebeurtenis.

In de folders 'Iemand is niet meer' en 'Rouw- en verliesverwerking' staan de meest voorkomende emoties en reacties na een overlijden beschreven. Ook in boeken (zie 'Boekenlijst rond sterven, afscheid nemen en rouw') en op websites (zie 'Informatieve websites') vindt u informatie over welke gevoelens naasten in de periode na het overlijden kunnen doormaken. Dergelijke info kan vaak veel herkenning bieden voor de eigen gevoelens. U vindt deze folders terug in de infomap van de afdeling, of u kan ze via de verpleging vragen aan de leden van het Palliatief Support Team.

Het is mogelijk dat u na het lezen van deze folders nog nood hebt aan een ondersteunend gesprek met een hulpverlener. Uw huisarts kan daarbij een belangrijke vertrouwenspersoon voor u zijn. Indien u toch liever een gesprek wenst met iemand uit het ziekenhuis, hopen wij ook op deze manier iets voor u te kunnen betekenen.

Referenties

Christelijke Mutualiteit. (2016, januari). *Wat te doen bij overlijden?* [Brochure].

De Voorzorg (s.d.). *Wegwijs bij een overlijden.* [Brochure].
Raadpleegbaar via https://www.devoorzorg.be/SiteCollectionDocuments/Brochure-publicatie/322/SM_Wegwijs_Overlijden_Limburg.pdf

<https://www.belgium.be/nl/familie/overlijden>

<https://www.notaris.be/erven-schenken>

Dit document werd ontwikkeld door, en is eigendom van, het H. Hartziekenhuis Mol.

Elke verspreiding of reproductie zonder toestemming van de eigenaar is verboden.

Datum laatste aanpassing: 6 maart 2019

Auteur / verantwoordelijke: Palliatief Support Team

Kwalificaties auteur: Artsen, Psycholoog, Palliatief verpleegkundige, Sociale dienst, Pastorale dienst

H. Hartziekenhuis Mol
Gasthuisstraat 1 - 2400 Mol
Tel.: 014/71 20 00
E-mail: info@azmol.be
www.azmol.be